

Izvestija 6.3.2008
Julia Mironova, Andrei Reut

Raakapuuta suomalaisille – tappioita Venäjälle

Eurooppalaiset naapurit eivät halua, että siirtyisimme raaka-aineviennistä kaupankäyntiin valmiilla tuotteilla

Venäjän on unohdettava suunnitelmansa pyöreän puutavaran viennin rajoittamisesta ja oman puunjalostuksensa kehittämisestä. Tästä ollaan varmoja ainakin Suomessa. Suomen suurlähetystöön kutsuttiin venäläisiä toimittajia, jotta heille voitaisiin ilmoittaa omanlaisensa ultimaatumi. Jos emme peruuta päätöstämme nostaa raakapuun vientitulleja ensi vuoden alusta, Suomi kieltäytyy venäläisestä puutavarasta. Ja koska emme ole vielä rakentaneet omaa puunjalostusteollisuutta, kymmenet venäläisyrietykset ajautuvat perikatoon ja 40 000 ihmistä jää työttömäksi. Meillä ei ole toistaiseksi mitään millä vastata suomalaisille.

Olemme valitettavasti jo vuosien ajan olleet Suomen suhteen "metsäisen lisäkkeen" osassa. Suomalaiset osaavat tehdä bisnestä. He puhuvat toistuvasti siitä, että investoivat venäläiseen puunjalostusteollisuuteen, mutta käytännössä asiat toteutuvat toisin.

Puolet Venäjällä käytettävästä päällystetystä hienopaperista on suomalaista, venäläisestä puusta valmistettua. Meillä ei ole lainkaan tehtaita, jotka voisivat käsitellä halkaisijaltaan alle 15 senttimetristä koivua tai haapaa. Toisaalta tämänkaltainen metsä kasvaa nopeimmin ja on siis hyödyllistä jalostuksen kannalta. Puuta voi kasvattaa nopeasti kuin joulukuusia ja ottaa heti käyttöön. Mutta suomalaiset jalostavat mieluiten tällaisen puutavaran itsellään. Venäjä antaa Suomelle kaksi kolmasosaa maahan tuotavasta pyöreästä puutavarasta.

– Kun vientitullit nousevat 50 euroon kuutiolta meidän on kieltäydyttävä Venäjän-puukaupasta, ilmoittaa Suomen metsäteollisuus Ry:n varajohtaja Anders Portin kategorisesti toimittajille. Suomen Venäjän-suurlähettiläs Harri Helenius on kutsunut venäläistoimittajat keskustelemaan Portinin kanssa. Hän se myös selittää, miksi suomalaiset ovat valmiita ryhtymään ääritoimiin asiassa.

– Tämä on hyvin kipeä asia, sanoo suurlähettiläs. – Meillä on jo suljettu kaksi paperitehdasta!

– Venäläisen pyöreän puutavaran osuus kaikesta maahantuodusta raakapuusta oli vielä jokin aika sitten 80 %. Viime vuoden aikana sen osuus putosi 66 %:iin, lisää Portin.

Tästä käy selväksi, miksi suomalaiset investoivat niin innokkaasti Venäjän puunjalostusteollisuuteen. Minkä takia, jos heillä on jo omat tehtaat jo rakennettuna ja niistäkin osa on seisahduksissa.

Ongelmat Suomessa alkoivat kun Vladimir Putin alkoi vuonna 2006 esiintyä venäläisen pyöreän puutavaran puolesta. Sanojaan säästelemättä hän vaati, että "pyöreän puutavaran kускаamisen länteen on loputtava". Hallitus täytti käskyn nopeasti ja hyväksyi ohjelman vientitullien korottamisesta.

Aiemmin viejäyritykset maksoivat käsittelemättömästä puutavarasta neljä euroa kuutiometriltä, nyt he maksavat jo 15, ja tammikuun alusta tulee voimaan 50 euron "vienninkieltävä" tulli.

Idea oli hyvä. Kahdessa vuodessa olisi ollut mahdollista rakentaa tehtaita Venäjän alueelle. Mutta suomalaiset ovat etevä liikemiehiä. Aluksi he pyysivät, että vientitullien korottamista siirrettäisiin vaihdossa investointeihin. Tarvitsivat muka rahaa tehtaiden rakentamiseen Venäjälle. Hallitus antoi periksi, ja tullit koivu- ja haapakuitupuulle säilyivät ennallaan, symbolisina. Nyt suomalaiset puhuvat, että ovat investoineet miljardi euroa, mutta ei tulleja silti tarvitsisi korottaa. Tämä siksi koska on tullut ilmi, että tilanne ei ole puolella vuodessa käytännössä muuttunut: me kaikkine metsinemme olemme yhä täysin riippuvaisia Suomesta.

Pakko tunnustaa, että olemme itsekin vähän syyllisiä. Suomalaisten mukaan kuluu puolitoista - kaksi vuotta ainoastaan tehtaan rakentamisesta sopimiseen. Eli annettuihin aikarajoihin mukautuminen ei ole ollut mitenkään mahdollista. Onko siis niin, että "ehkäisyntullien" käyttöönotossa jo vuonna 2008 ei todellakaan ole mitään järkeä?

Neljä ultimaatumikohtaa

Suomalaisilla on riittävästi argumentteja esittää meille tällainen ultimaatumi. Ensiksikin, mikäli suomalaiset lopettavat raakapuun ostamisen, menettää meidän teollisuutemme vuodessa 600 miljoonaa USD. Rahaa ei silloin todellakaan jää alan investointeihin. Toiseksi Suomen seuraan voi liittyä muita meidän puumme tuontimaita, jolloin menetykset nousevat jo 3,2 miljardiin USD, mikä kuoppaa metsäteollisuutemme totaalisesti. Kolmanneksi työpaikkansa menettää 40 000 henkilöä, joiden työ liittyy raakapuun vientiin Venäjältä Suomeen. Ja lopuksi vielä yksi asia, jonka jokainen venäläinen tuntee nahoissaan: paperi kallistuu. Suomalaisten varassa on puolet meidän graafisesta teollisuudestamme, ja jos he joutuvat etsimään muita toimittajia ja ostamaan kalliimpaa puuta, meitä kohtaa paperipula. Kirjat sekä sanoma- ja aikakauslehdet kallistuvat. Sama, vaikkakaan ei aivan yhtä vakavana, koskee myös rakennusmateriaaleja ja huonekaluja.

Kaiken tämän suomalaiset ovat huolellisesti laskeneet ja esittelivät eilen venäläisille toimittajille.: On jouduttu umpikujaan. (вилы = heinähanke, talikko, sillä voidaan panna joku seinää vasten) omaa päätöstämme tullien korottamisesta emme pysty panemaan toimeen, kun taas siitä luopuminen tarkoittaisi täydellistä riippuvuutta Suomesta. Suomalaisille tämä sopisi hyvin.

– Venäjällä riittää puuvaroja sekä omille yrityksille että vientiin, Anders Portin on vakuuttunut. Hän on laskenut, että maamme voi pysyä Suomen raaka-ainelisäkkeenä vielä vuosia.

– Venäjällä voidaan hakata kestävästi jopa 560 miljoonaa kuutiota vuodessa, katsoo suomalaisen teollisuuden edustaja. – Nyt hakataan vain 150 miljoonaa kuutiota. Vertailun vuoksi 1970-luvulla hakattiin 400 miljoonaa ja 1990-luvulla 300 miljoonaa kuutiota vuosittain.

Heillä Nokia, meillä tukit

Kaikki tämä on loogista, mutta eräs yksinkertainen kysymys jää jäljelle. Jos Venäjälle olisi metsävaroineen niin edullista viedä puuta, niin miksi Suomi rakensi oman metsäteollisuutensa eikä ryhtynyt viemään raakapuuta vaikkapa Ruotsiin, vaan päinvastoin yrittää ostaa sitä mahdollisimman paljon? Vastaus on yksinkertainen: puunjalostus tuo Suomen teollisuudelle niin paljon rahaa, että

siihen verrattuna meidän raakapuusta saamamme 600 miljoonaa dollaria ovat pelkkiä kopeekoita. Huonekalujen ja paperin myyminen on verrattomasti edullisempaa kuin raakapuun toimittaminen.

– Suurin osa kauppavaihdostamme Venäjän kanssa ei muodostu puun tuonnista, vaan Nokian puhelinten viennistä, suurlähettiläs Harry Helenius kertoi eilen yleensä.

Suomen vahvuus on teknologioissa, mutta meillä niitä ei ole eikä tule olemaan, mikäli aiomme entiseen tapaan pelkästään työntää raakapuuta rajan yli. Nimenomaan tästä presidentti Putin puhui kehottaessaan innovaatiokehitykseen. Nyt meidän hallituksellamme on ratkaistavana varsin kiperä ongelma: joko hyväksyä suomalaisten ultimaatumi ja luopua tullinkorotuksista tai kohdata väistämättömät tappiot oman teollisuuden puolustamisen nimissä.

Tärkeintä on kuitenkin se, että vastaavanlaisia ongelmia meillä on myös muilla aloilla. Me toimitamme öljyä puolelle maailmaa, mutta emme pysty tuottamaan laadukasta bensiiniä, koska yksinkertaisesti ei ole jalostamoita. Metallia menee harkkoina ulkomaille ja palaa laitteina ja lentokoneina. Ja kuitenkin ulkomaalaiset ovat koko ajan tyytymättömiä: edes kaasua, jolla lämmitämme Eurooppaa, me emme saa itse toimittaa kuluttajille. Kaikkihan tietävät, että siellä, missä on lisäarvoa, on edullista toimia itse. Onneksi mekin olemme alkaneet ymmärtää tämän.